

Una història prematura

Autora: Angela Gregoraci Fernández
Il·lustradora: Conxi Puig Balló

Generalitat
de Catalunya

Salut/

Hospital Universitari de Girona
Doctor Josep Trueta

Pròleg

Potser alguna vegada haureu sentit a parlar dels nens prematurs. Potser sabeu que gairebé un de cada deu nens neixen prematurament, això vol dir abans de les 37 setmanes de gestació. Potser us ha tocat de prop la prematuritat, i heu conegut un nadó petit, tendre, que sembla fràgil, dins d'una incubadora, sovint enmig d'un munt d'aparells i de persones que l'ajuden. Potser sabeu, o intuïu, que malgrat la importància de tota la tècnica que els envolta, l'acompanyament de les mares i els pares és fonamental per als nadons, encara que siguin prematurs, tant o més com ho és en qualsevol altre moment de la seva vida.

El què potser no us han explicat mai és la història vista des de dins, des del punt de vista de la protagonista principal. En aquest conte que teniu entre mans, la Lara, una nena prematura, us convidarà a posar-vos a la seva pell, a entendre què li està passant, a explicar-vos amb les seves paraules el què li passa a la seva mare i al seu pare i quant importants són per ella. Els pares i les mares, amb la presència, amb la veu, amb les carícies, amb la llet, amb la pell, amb les cures, amb el somriure, amb tot allò que recolza a la Lara, que la calma, que l'atrau són (sou) fonamentals per ajudar als nadons prematurs a créixer i a desenvolupar tot el seu potencial.

L'Àngela, l'autora, és una metgessa neonatòloga de vocació i professió, capaç d'acostar-nos a la Lara amb una sensibilitat i un llenguatge extraordinaris.

Esperem que disfruteu de la lectura.

Dr. Josep Perapoch López, cap de secció de Neonatologia i Unitat Cures Intensives Pediàtriques de l'Hospital Universitari de Girona Dr. Josep Trueta

Nàtalia Artigas Graells, psicòloga clínica de l'Hospital Universitari de Girona Dr. Josep Trueta

El nom

Em van posar el nom de Lara pel de la protagonista de “Doctor Givago”. Els meus pares estimen el cinema i la lectura; el món podria ensorrar-se avui mateix que sempre trobarien alguna història per llegir-me-la i explicar-me-la per donar un sentit a la vida. Són les paraules les que ens encoratgen a trobar la felicitat i la llibertat, les que ens empenyen a estimar-nos i a estimar la vida, em deien.

Em llegien contes, novel·les, poemes... fèiem jocs on, sota realitats aparents, es mostraven realitats insospitades. I, al capvespre, ens posàvem tots tres al sofà a veure una pel·lícula. Bé, jo només sentia ressons llunyans, filtrats pel soroll de l'intestí i el batec de la meva mare, que alguns cops s'acceleraven.

El nom va ser el primer que van triar per a mi. La primera cosa que, en certa manera, em va separar d'ells, i em va donar una identitat pròpia i que, alhora, paradoxalment, em mantenia fortament unida a ells... Lara, tímida pueril i gràcia temerària. Lara, decidida, que lluita amb valentia i es fa a si mateixa. Aquesta hauria de ser jo. Al cap de tres mesos.

El primer dia de la resta de la meva vida

Però alguns cops la vida no espera ni un instant. No qüestiona, ni demana permís. Irromp sense avís com una tempesta d'estiu. Pel sostre, que estava il·luminat, s'acostaven les ombres, els braços plegats i plegades les cames. Creuats els nostres destins.

Vaig néixer amb 28 setmanes i 850 grams, era molt petitona: la pell massa fina i transparent, el cap enorme en comparació amb el meu cos diminut i prim, les orelles retorçades i enganxades al cap, en el qual s'insinuava els meus cabells castanys. No em podia moure, alguna cosa em va empènyer contra una superfície dura i llisa, de plàstic. Em sentia com un astronauta sense casc. Em faltava l'aire. Vaig intentar obrir els ulls però una llum em va cegar. I llavors... la foscor. Era el buit.

Somniava que estava encara al ventre de ma mare. Incansablement, la nit avançava i es va expandir sobre el món que dorm.

Algú em va recol·locar el caparró, quatre mans van recollir els braços i les cames i me'ls van acostar al melic. Vaig reconèixer l'olor de la meva mare a les meves mans i el sabor de la seva essència. Em van envoltar amb un rotlle de roba suau, amb forma

de ferradura i em van cobrir amb un mocador d'estrelles. Continuava somniant.

Sóc diminuta. Encaixo en el palmell de la mà del meu pare, que ara és un gegant per a mi. Escolto i veig. Llums i sorolls. Hi ha altres persones. No estic sola. Els altres alguns cops ploren. Sonen les alarmes dels monitors. Sento. Cables enganxats al meu cos, una màscara de busseig que em cobreix els forats del nas i prem molt, una olla de vapor constant. Ara sé què és el dolor, per primer cop sento dolor i fred. Hi ha una agulla clavada al braç i una cosa que fa pampallugues en vermell, em pressiona la planta del peu.

La mà del papa s'acosta des d'algun lloc que jo no puc distingir. Està tremolant. Jo li agafo el dit per tal que no tingui por.

Pels meus pares, jo i la por s'uneixen. No era una por anecdòtica, ni una por de pel·lícula. Era una por incontrolable, estadística, científica, omnipresent. Es va iniciar en el moment que el meu pare es va adonar que no era capaç de reconèixer-me entre tantes càpsules aerodinàmiques per mini-astronautes aterrats abans d'hora al seu planeta. I és que jo, Lara, no semblava res del que havien estat capaços d'imaginar. Gairebé imperceptible entre tubs i sondes al quals estava connectada, només podia pensar en alguna cosa fràgil abandonada al bosc, una nit d'un hivern en què bufava el vent més fort i més fred en la història dels contes infantils. Tenia la pell arrugada i vermella, se'm veien les costelles i als meus ulls, que encara eren del color gris que marca l'inacabat, no vaig veure cap tipus d'expressió més que la perplexitat que em va causar el fet d'estar en aquest món tan diferent de l'úter de la meva mare. I és que jo, Lara, no només no em semblava als meus pares: tampoc pertanyia al país feliç i superficial dels anuncis de bolquers o de llet artificial, aquell en què tots els nadons eren rodons i somrients, o saltaven i aplaudien.

Els meu òrgans no estaven encara completament formats, era tan fràgil que semblava que em desfaria d'un moment a un altre. Però no em desfeia, papa, si estàs al meu costat, cada dia que passa em vaig fent una mica més, em formaré, em transformaré. El vaig mirar a ell. El vaig fer alguna ganyota, perquè m'entengués. Ara em tocava a mi parlar-los.

Ara sí, abans no

I la tempesta va durar tot el febrer...

Cada dia que passava, va ser un triomf. Sobreviure aquell primer moment va ser fonamental, però és ara quan va començar la batalla real. Al començament, als meus pares els hi va costar molt, quan van començar a entendre, no van voler entendre,

no van donar crèdit, que els estigués passant justament a ells. Es tenien l'un a l'altre, però se sentien sols en la seva tristesa, conversaven entre ells fins a cansar-se de no trobar respostes. L'equip es va bolcar amb ells; al lactari, la meva mare també va trobar el suport d'alguna altra mamà "experta" i, lentament, es van deixar envoltar aquella zona nua de l'ànima amb paraules càlides i segures. Era seguretat el que intentaven donar-los, i confiança, i coratge, i això va ser el que ells van recollir i conrear, amb esforç, per a convertir la presó del temps en un lloc del qual no volguessin fugir.

El meu moment del dia preferit era quan m'agafaven en cangur. El primer cop, el somriure de la meva mare va ser tan gran que gairebé li va tancar els grans ulls ametllats. Les seves mans, suaus i allargades, tremolaven sempre a la primera abraçada. El buit desapareixia del seu ventre quan em bressolava contra el seu pit. Jo m'agafava a ella, com una granoteta, mirant-la de reüll. Alçava les celles amb els ulls tancats, arrufava el nas, premia la boca i intentava portar la meva mà a la cara i agafar-me al seu dit. La meva respiració, encara una mica ràpida, es feia més regular, així com també el ritme del meu cor, que semblava voler compassar-se amb el del seu. Mentre estava amb ells no em donava per deixar de respirar, i un mantell de pètals de rosa cobria la meva pell camaleònica.

Era el nucli on rebia la meva injecció d'energia quotidiana, el nucli que em modelava i alliberava. Portaven un llibre i em llegien en veu baixa, em cantussaven cançons de bressol, la cançó del pirata, a Margarida, els poemes a Lara... i anava prenen forma el món ensorrat i sense forma.

L'apartament

Vaig compartir el pis amb altres sis companys, dels quals poc a poc vaig començar a reconèixer el seu to de plor, i sobretot, la freqüència amb la qual sonaven les alarmes dels seus monitors o dels dispositius d'alimentació. L'espai reservat per a mi i els meus pares era al fons a la dreta, al costat d'una porta que comunicava amb un altre apartament i davant d'una finestra. Tenia l'avantatge de ser més ampli i el desavantatge que, de tant en tant, em molestava el soroll dels veïns del costat si la porta quedava oberta, o, fins i tot, la llum exterior si el dia era molt assolellat. Hi havia dies en què l'ambient era molt tranquil i silenciós, altres on l'activitat podia arribar a ser tan alta que jo em posava nerviosa i no era capaç de somniar tranquil·la: el meu cor batejava més ràpidament que de costum, el meu pit s'enfonsava o fins i tot es quedava immòbil durant uns quants segons, els pètals de rosa empal·lidien i m'entrava un desig incontrolable de badallar o, fins i tot, em venia singlot. Em retorçava suaument dins el niu, feia esforços sobrehumans per aixecar el bracet contra la gravetat i obrir el palmell de la mà a mode de socors, com

si m'estigués enfonsant en un oceà sense fons. La majoria de cops algú venia ràpidament a ajudar-me, altres havia d'insistir-hi una mica més i acabava esgotada...

El meu petit apartament no estava pas malament, però jo preferia mil cops més el raconet càlid entre els braços dels meus pares que, de mica en mica, van anar personalitzant. Hi van posar el meu nom de colors en un costadet, van penjar-hi dibuixos que m'havien fet les meves cosines i, fins i tot, em van tapar amb una roba suau que feia l'olor de la mare. Quan no era al cangur, jo preferia descansar recolzada sobre el costat esquerre, amb els braços i les cames flexionats a sobre del tronc i envoltada i ben protegida per un doble rotlle de tela que formava una mena de niu. La mussolina d'estels em cobria parcialment el petit cos, deixant descobert només el cap, la part superior del pit i la mà dreta que tapava parcialment la cara. Portava el barret i la màscara per bussejar, un tub molt fi verd que sortia d'una de les commissures de la meva boca i uns adhesius enganxats a uns cables en colors que recollien màgicament el ritme del meu tambor i el bolcaven a una pantalla enorme.

Una llar al món

I van passar els dies i les nits i jo que m'anava fent gran, vaig superar algunes petites dificultats, com una infecció o que un tub del meu cor no es volia tancar i li robava la sang als altres tubs, més grans i més importants. Proves i més proves, el resultat de les quals o el significat incert, treia el son als meus pares. I a poc a poc anaven traient els complements a la meva indumentària i estava preciosa, amb un bodi color blau elèctric que ressaltava els meus ulls enormes en una cara rodoneta i petita.

Un dia vaig sorprendre tothom... estant de cangur amb la mare vaig començar a aixecar el cap i a llençar-me a la recerca del seu pit, l'ensumava, el xuclava, jugava amb la mà, llavors em vaig quedar immòbil, amb el cap de costat i en posició gairebé horitzontal vaig entreobrir els ulls i em vaig quedar mirant-la. La meva mare es va emocionar i van començar a sortir gotetes de llet del mugró. Jo ja menjava tota la llet de la meva mare, però sempre a través del tub verd. Algun cop m'havien donat alguna gota que jo rellepava amb força i ganes però gairebé sempre acabava esgotada. Des d'aquell dia vam començar a provar directament al pit. Estirada, ventre amb ventre, el cap cap a la finestra i els peus cap a la porta. La meva mare m'agafava i em cobria al mateix temps amb la mussolina. Els bracets em van quedar una mica despenjats, l'esquerra atrapat i el dret penjant i flàccid, me'ls van acostar a la cara i al pit. Jo protestava una mica, estenia els dits de les mans i em retorçava buscant la postura més còmoda. Finalment em vaig agafar al dit de mamà que em subjectava la maneta a prop de la cara, mentre intentava dirigir el mugró cap a la meva boca. Jo al principi em vaig resistir una mica, em van posar unes gotes de llet directament a la boca i

llavors em vaig atrevir i al moment ja estava buscant jo sola i agafant-me al pit de la meva mare. No succionava amb gaire força, però es veien les galtes moure's rítmicament i de manera intermitent. I si el mugró es sortia jo anava a la seva cerca i l'agafava amb ànsia. Tot i que era un moment molt nostre, adorava quan el meu pare irrompia aliè als esforços que ens havien portat fins allà i m'acaronava i jo entreobria els ulls i la meva mare reia.

Comiats

Un dia va passar una cosa completament inesperada, la meva companya del costat s'havia posat molt malalta i l'equip no va poder evitar l'inevitable. Els seus pares van ser amb ella molt de temps agafant-la en braços, cantant, fent-se fotos, plorant, abraçant-se.

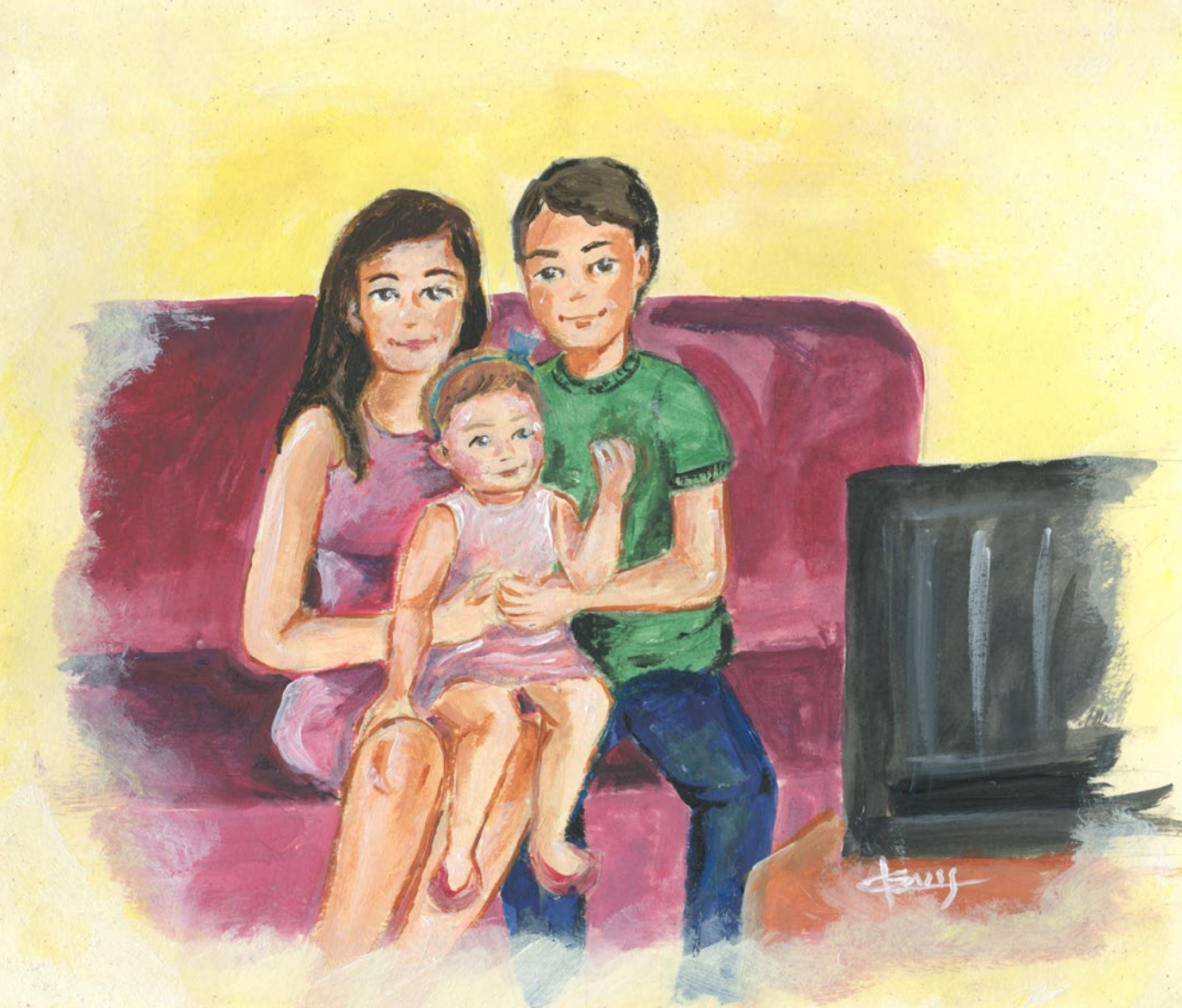
Els meus pares van decidir quedar-se per estar amb mi, als altres pares no els importava, però aquest cop no em van llegir contes ni em van cantar, estàvem tots tres en silenci profund.

Quan, des de la cantonada, una ràfega de vent ens va robar un trosset de vida, els meus pares i els seus es van fondre en una eterna abraçada.

Origen

I finalment va arribar el dia! El dia que em portaven a casa. El dia en què tornàvem a ser els tres. El dia que despertava d'un profund somni i estava als braços de la meva mare, al pit, als braços del meu pare, als braços de les meves cosinetes, als braços de tots i cada un dels membres de la meva família, que tant havien esperat la meva arribada.

Al vespre els dos em van llegir un conte: "hi havia una vegada una Lara diminuta que va ensenyar els seus pares a aturar-se, observar, entendre i actuar creativament. La Lara va néixer diminuta, fràgil i delicada, però amb un cor i una ment gegants, amb ella van néixer els seus pares, grans per fora, però amb el cor i la ment, encongits i ofuscats. Tots tres plegats van començar aquell dia, el primer dia de la resta de les seves vides...

Agraïment:

fundació
el somni dels nens

www.elsomnidelsnens.org